

Iksz: 3/22-8/1/2015.

Tárgy: A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról és gyermekvédelmi támogatásokról szóló önkormányzati rendelet felülvizsgálata.

Előterjesztés

Aszófő Község Önkormányzata Képviselő-testületének

2015. február 25-i rendkívüli ülésére

Előterjesztő: Keller Vendel polgármester

Előkészítette: Németh Tünde jegyző megbízásából
Molnárné Dr. Papp Judit kirendeltség-vezető

Tisztelt Képviselő-testület!

Aszófő Község Önkormányzata Képviselő-testületének a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról és gyermekvédelmi támogatásokról szóló 8/2013.(XII.11.) önkormányzati rendelete szabályozza jelenleg a rászorultságtól függő szociális és gyermekvédelmi támogatásokat.

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentős mértékben átalakul. Az átalakulás érinti a települési önkormányzatok rendeletalkotási kötelezettségét is. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 2015. március 1-jén hatályba lépő 132. § (4) bekezdés g) pontja szerint felhatalmazást kap a települési önkormányzat, hogy rendeletben szabályozza a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait. Az Szt. 134/E. §-a szerint a települési önkormányzat képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-ig kell megalkotnia.

2015. március 1-jétől a lakásfenntartási támogatásra, adósságkezelési szolgáltatásra, méltányossági közgyógyellátásra, illetve a méltányossági ápolási díjra vonatkozó szabályozás hatályon kívül helyezésre kerül az Szt.-ből.

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lesz. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét csak példálózóan sorolja fel: Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére, c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez, d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére. Lehetőségük van tehát az önkormányzatoknak arra, hogy a korábbi lakásfenntartási támogatás, adósságkezelési szolgáltatás, méltányossági közgyógyellátás, illetve a méltányossági ápolási díj támogatási céljainak megfelelő ellátási formákat állapítsanak meg a települési támogatás keretein belül. Az Szt. ezen felsorolása nem taxatív jellegű, így települési támogatás a fenti célokon túl bármely más, az önkormányzat által támogatandónak ítélt élethelyzet esetén is nyújtható. Az Szt. a települési támogatás jogosultsági feltételei tekintetében nem tartalmaz korlátozást, a rendeletalkotás során azonban az Szt. általános részében használt fogalmak (pl. jövedelem, vagyon, család, háztartás) alkalmazása során, azok meghatározásától nem lehet eltérni. Annak eldöntése, hogy az önkormányzat e támogatás keretében mely feltételek teljesülése esetén, milyen célokra, milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Az önkormányzatnak lehetősége van arra, hogy a települési támogatás több, akár valamennyi jogcíme tekintetében szabályozást alkosson. Tehát egy település rendelete egyszerre tartalmazhat szabályozást a lakhatáshoz, tartósan beteg hozzátartozó ápolásához, gyógyszerkiadások viseléséhez, a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtható támogatásra, valamint minden olyan további jogcímre, amelynek nyújtását a települési önkormányzat indokoltnak tartja. A települési támogatás keretében nyújtható ellátások

tekintetében az önkormányzat szabadon dönthet. Az Szt. alapján az önkormányzat egyetlen kötelezettsége, hogy a rendkívüli települési támogatást biztosítsa, e jogcím tekintetében tehát kötelező a rendeletalkotás, a többi jogcím tekintetében opcionális.

Az Szt. 45.§ (3) bekezdés szerint a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A rendkívüli települési támogatásra való jogosultsági feltételek meghatározása során tehát tekintettel kell lennie az önkormányzatnak arra, hogy a támogatás megítélése bizonyos esetekben soron kívüli eljárást igényel, illetve nem várt események (pl. betegség, halál, természeti katasztrófa) esetén olyan személyek is létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe kerülhetnek, akik egyébként jövedelmi/vagyoni viszonyaik alapján nem tekintendők rászorulóknak. E krízishelyzetekben azonban az önkormányzat köteles részükre is támogatást nyújtani.

Az Szt. 45.§ (4) bekezdése szerint rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak. Az Szt. tehát csak példálózó jelleggel sorolja fel, hogy mely célokra biztosítandó rendkívüli települési támogatás. Az önkormányzati rendeleti szabályozás megalkotásakor javasolt figyelemmel lenni arra, hogy az Szt. által megfogalmazott támogatási célokra a rendelet alapján biztosítható legyen az ellátás.

A rendkívüli települési támogatás esetében dönthet az önkormányzat a természetbeni támogatási forma biztosításáról, javasolt azonban, hogy bizonyos – természetbeni támogatással nem kezelhető – krízishelyzetek esetében a pénzbeli ellátási forma is elérhető legyen. A képviselő-testület dönthet akként, hogy a rendkívüli települési támogatást pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek nem minősülő kamatmentes kölcsön formájában is nyújtja.

A települési támogatás keretében az önkormányzat a felsorolt jogcímenek kívül is megállapíthat ellátás típusát, hiszen az Szt. 45. § (1) bekezdése csak példálózó jelleggel sorolja fel a támogatási célokat. Ezen felül az Szt. 26. §-a alapján a települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, és a szociálisan rászorultak részére – a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint – más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

A jelenleg hatályos rendeletünkben az alábbi ellátási formákat nyújtotta az önkormányzat a rászorulóknak részére:

(1) Pénzbeli ellátások:

- a) aktív korúak ellátása;
- b) ápolási díj;
- c) önkormányzati segély,
- d) születési támogatás;
- e) temetési támogatás,
- f) tanulói bérlet térítés.

(2) Természetben nyújtott szociális ellátások:

- a) köztemetés;
- b) közgyógyellátás

(3) Szociális szolgáltatások:

- a) étkeztetés;
- b) házi segítségnyújtás;
- c) családsegítés;

Ezekből az ellátásokból tehát az aktív korúak ellátása, az alanyi ápolási díj és az alanyi és normatív közgyógyellátás átkerül járási hatáskörbe.

A méltányossági közgyógyellátás és a méltányossági ápolási díj ilyen formában megszűnik az Szt alapján. Az önkormányzati segély is megszűnik ilyen formában, helyettük települési támogatás keretében nyújthat ellátást az önkormányzat.

Településünkön a lakásfenntartási támogatást az elmúlt esztendőben nem igényelt senki.

A születési és temetési támogatás, a tanulói bérlet térítés eddig is az önkormányzat által önként nyújtott szociális ellátás volt.

A köztemetés szabályai nem változtak az Szt-ben, így az a helyi rendeletben is megmarad, mint a törvény szerint továbbra is kötelező ellátás.

A szociális szolgáltatások – az étkeztetés, házi segítségnyújtás és a családsegítés továbbra is megmaradó ellátási formák.

Az Szt 86. § (1) bekezdése alapján ugyanis a települési önkormányzat köteles biztosítani

b) étkeztetést,

c) házi segítségnyújtást – az 1000 fő alatti települések esetében ezt a két ellátási formát.

2000 fő lakosság szám felett kell a családsegítést biztosítani, illetve még további ellátásokat. Ezen további ellátásokhoz való hozzáférést pedig minden önkormányzatnak biztosítani kell.

Március 1-től az alábbi ellátási formák nyújtása javasolt a helyi rendeletben:

(1) Pénzbeli ellátások:

- a) települési támogatás,
- b) születési támogatás;
- c) temetési támogatás,
- d) tanulói bérlet térítés,
- e) iskoláztatási támogatás,

(2) Természetben nyújtott szociális ellátás a köztemetés;

(3) Szociális szolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások:

- a) étkeztetés;
- b) házi segítségnyújtás;
- c) családsegítés,
- d) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- e) időskorúak nappali ellátása,
- f) fogyatékosok nappali ellátása,
- g) gyermekjóléti szolgáltatás.

Az egyes támogatásokról az alábbiakat ismertetem:

Települési támogatás:

Megszűnik tehát az önkormányzati segély, de a helyi rendelet ennek korábbi szabályait veszi alapul, azokban jelentős mértékű változtatás gyakorlatilag nem történt.

Amit mindenképpen szabályozni szükséges, az a rendkívüli települési támogatás, ezt tartalmazza a tervezet.

Születési és temetési támogatás: korábban is tartalmazta a rendelet, megszüntetése nem javasolt.

Tanulói bérlet térítés: 2013 óta tartalmazza a rendelet.

Iskoláztatási támogatás: új szabályozás lenne a rendeletben. Mint az már ismeretes a Tisztelt Képviselők előtt, ilyen célú támogatások alanyi jogon, jövedelemhatártól függetlenül történő nyújtása igen magas adóvonzattal jár az önkormányzat részére, és adóköteles jövedelemként kell elszámolni a támogatottnak is. Ezért rászorultsági alapon történő rendeleti szabályozása lehetőségként bekerült a tervezetbe.

Köztemetés

A köztemetés Szt. –beli szabályai nem változtak, így a helyi rendeletben is változatlan tartalommal marad.

Szociális szolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások:

Az eddigi helyi szabályozás tartalmazta az étkeztetés, a házi segítségnyújtást és a családsegítést. Látszólagos kibővítés történt csak ebben a tárgyban, ugyanis felsorolásra került a tervezetben az összes olyan ellátási forma, melyet társulás útján látott el eddig is településünk. Aszófő település a Balatonfüredi Többcélú Társulás keretében belül, a társulási megállapodás alapján a rendelet-tervezetben jelenleg felsorolt ellátásokat biztosítja a települési lakosok számára. Ezek biztosítása a Balatonfüredi Szociális Alapszolgáltatási Központ (8230 Balatonfüred, Kéki u. 6.) keretén belül történik, itt vehetik igénybe a rászorulóknak.

Megjegyzés: az étkeztetés és a házi segítségnyújtás kötelezően nyújtandó szolgáltatás az 1000 fő lakosságszám alatti települések esetében, a többi formához való hozzájárulás lehetőségét kell biztosítani csupán.

A helyi rendelet alkalmazása szempontjából az öregségi nyugdíj legkisebb összege változatlanul 28.500 Ft/ hó. A rendelet-tervezetben egységesítésre kerültek a jövedelemhatár megállapítások, így pl.:

„ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150 %-át, egyedül élő esetén 200 %-át” - az kaphat támogatást, ahol az egy főre jutó havi jövedelem a családban nem haladja meg a 42.750 Ft-ot, egyedül élő, önálló háztartást vezető személyek esetében pedig 57.000 Ft-ot havonta.

Hatásköri kérdések rendezése:

Megfontolásra érdemes, hogy minden olyan, a rendeletben szabályozott ellátási forma esetében a polgármester döntsön (átruházott hatáskörben), amikor a támogatás odaítélése egyértelműen megállapítható a jövedelem alapján, vagyis mérlegelést nem igényel, nem dönt ténylegesen összezszerúségi lehetőségekről. A képviselő-testület elé csak azon ügyek kerüljenek, amelyek mérlegelési döntést igényelnek, vagyis a támogatási mértéket, a nyújtandó pénzüsszeget a testület állapítja meg.

Így a képviselő-testület által átruházott hatáskörben a polgármesteri hatáskörében célszerű nyújtani a születési támogatást, a temetési támogatást, a tanulói bérlettérítést, az iskoláztatási támogatást és a köztemetést. A születési, temetési támogatás és köztemetés eddig is polgármesteri hatáskör volt, a tanulói bérlettérítés és az iskoláztatási támogatás pedig fix összegű, mérték megállapítást nem igénylő juttatás, amennyiben a jövedelem alapján a család rászorulóknak minősül, csak a meghatározott összeg kifizetését kell engedélyezni.

A hatáskör átruházás a testületi munkát egyszerűsíti, az átruházott hatáskörben hozott döntésekről a polgármesternek tájékoztatási kötelezettséget ír elő a rendelet a 9.§-ában.

A legfontosabb támogatási forma, a települési támogatás és az étkeztetés döntési jogosultja változatlanul a képviselő-testület.

A jogszabályi módosítások nem érintik a helyi rendeletben szabályozott gyermekvédelmi ellátásokat.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17.§ (1) bekezdése értelmében a jogszabályok előkészítése során előzetes hatásvizsgálatot kell lefogytatni, a 17.§ (2) bekezdés pedig meghatározza, hogy a jogszabály előkészítőjének a hatásvizsgálat során milyen szempontokat kell vizsgálni.

Erre tekintettel Aszófő Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátások, valamint a gyermekvédelmi gondoskodás helyi szabályairól önkormányzati rendelete

megalkotásának várható következményeiről – az előzetes hatásvizsgálat tükrében – az alábbi tájékoztatást adom:

1. A jogszabály társadalmi, gazdasági, költségvetési hatásai

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) ismételten több módosításon esett át az elmúlt év végén.

Az önkormányzatok által biztosított új ellátás 2015. március 1-jétől a települési támogatás. E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson 2015. február 28-ig.

Az Szt. fenti alapvető, valamint egyéb kisebb módosításainak megfelelő helyi rendeletalkotási, rendelet módosítási kötelezettség okán kerül sor a hatályos önkormányzati rendelet helyett egy új helyi rendelet megalkotására szociális és gyermekvédelmi tárgykörben.

A rendelet megalkotásának jelentősebb gazdasági, költségvetési kihatása abban összegezhető, hogy az önkormányzat által az Szt. alapján, valamint önként vállalt szociális támogatások nyújtása az önkormányzat aktuális éves költségvetéseiben meghatározott kiadási összegben szerepeltetve kerüljenek kimutatásra. A szociális kiadások pénzügyi mutatói emelkedő tendenciát mutatnak, melynek biztosítása jelentős mértékben saját önkormányzati forrásból történik. Ez a tendencia vetíthető előre a jövőt illetően a továbbiakban is.

A rendelet tervezet elkészítését megelőzően felülvizsgálatra került a település vonatkozásában a különböző szociális ellátások eddigi nyújtásának köre, az ellátásokban részesült személyek száma, az arra fordított pénzügyi keret mennyisége. Ezzel felmérésre kerültek a korábbi évek gyakorlatának megfelelő igények, az esetlegesen keletkező új igények feltérképezése jelentős változtatási igényt nem generált. A településen alkalmazott szociális ellátási formák nagymértékben változatlanul fenntartása látszott indokoltnak.

A rendelet tervezet az Szt. alapján szabályozza a települési támogatás ellátását pénzbeli ellátásként, melyben a rendkívüli települési támogatás szabályait is lefektetni. A rendelet tervezet a helyi igényeket megismerve, az egyedi, eseti támogatás rendszerét tekinti elsősorban meghatározónak a településen. Önként vállalt – már korábban bevált - lehetőségként a településen biztosít egy szociális kamatmentes kölcsön nyújtási formát is, valamint lehetőséget arra, hogy a jövedelemhátráltól függetlenül, méltányosságból is kaphassanak támogatást az arra egyedi esetben rászorulóknak. Változatlanul cél a települési támogatás keretében a temetési költségekhez való hozzájárulás biztosítása, de a települési támogatások keretében lehetőség nyílik a lakhatási, ápolási segítségnyújtásra, a magas gyógyszerköltségekhez támogatás nyújtására, tüzelővásárláshoz, rezsi költségekhez történő támogatás nyújtására egyaránt.

A település önkormányzata a korábbi évek gyakorlatának megfelelően önként vállalta, hogy támogatja lakosait olyan ellátási formákkal, mint a gyermek születése, haláleset a családban, iskolásoknak bérletdíjtérítés. Új támogatási formaként jelentkezik viszont a rendelet tervezetben az iskoláztatási támogatás, melynek nyújtása korábban rendeleten kívüli gyakorlat volt a település életében.

A szociális szolgáltatások tekintetében, a már évek óta működő helyzetet rögzíti a rendelet tervezet, azzal hogy nevesíti azon ellátási formákat, melyeket társulási megállapodás alapján lát el. A szociális étkeztetés megoldása a tervezet készítésének időpontjában nem dőlt el véglegesen, kéréssel fordult ugyan az önkormányzat a Balatonfüredi Többcélú Társuláshoz, annak társulási formában történő ellátása érdekében, döntés azonban egyelőre nem született. Addig is ilyen ellátás vállalkozási formában nyújtó vállalkozással célszerű szerződést kötni, mivel Aszófő településen nincsen olyan intézmény, melynek keretén belül az étkeztetés megoldható lenne.

Ennek szabályait az Szt. rendelkezéseire igazítja a rendelet tervezet.

2. A jogszabály környezeti és egészségi következményei

A rendelet megalkotásának közvetlen környezeti és egészségi következményei kapcsán elmondható, hogy az egyes ellátásokkal, különös tekintettel a települési támogatásra, az abban részesülő személyek és családok magasabb színvonalon tudják majd biztosítani egészségi állapotukat, megőrizni, stabilizálni lakhatási körülményeiket. Az étkezésre szorulóknak részére biztosított lesz a napi egyszeri meleg étel igénybevétele, a települési iskoláskorú tanulók részére anyagi segítséget jelent az iskoláztatási támogatás, csökkentve a családok ilyen irányú anyagi terheit.

3. A jogszabály adminisztratív terheket befolyásoló hatásai

A rendelet megalkotása az eredeti szabályozáshoz képes többlet adminisztratív terhet nem keletkeztet, sem az állampolgárok, sem az önkormányzat részéről.

4. A jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei

Az Önkormányzat kötelezettsége tehát az Szt. alapján a rendelet megalkotása az új ellátási formáról - a települési támogatásról, különös tekintettel a rendkívüli települési támogatásról.

A rendelet megalkotása a mulasztásos törvénysértés következményeinek elhárítását célozza meg. Elmaradása törvényességi felügyeleti eljárás megindítását vonja maga után.

3. A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek

A rendelet megalkotása többlet személyi, szervezeti és tárgyi feltételt nem igényel.

A rendelet megalkotása a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény 50. §-a alapján minősített többséget igényel.

Tisztelt Képviselők! Kérem az előterjesztés megvitatását és a rendelet határidőben történő megalkotását.

Aszófő, 2015. február 24.

Keller Vendel
polgármester